

Готовність соціальної сфери до кризових ситуацій в умовах воєнного стану

Оцінка спроможності надавачів · якість соціальних послуг · державний нагляд

Матеріали до робочої зустрічі з представниками уряду Естонії

Обмін досвідом щодо подолання викликів, спричинених
війною · 2026 рік

Ключові питання зустрічі

- 1 Функції та повноваження Нацсоцслужби**
Мандат, суб'єкти й механізми координації у соціальній сфері та роль у готовності до криз
- 2 Повний шлях евакуйованої особи**
Від рішення про евакуацію до постійного проживання; ведення випадку між областями
- 3 Оцінка фактичної спроможності системи**
Місця, кадри, доступність, електроживлення, транспорт, медикаменти, засоби реабілітації
- 4 Індикатори раннього попередження**
Сигнали ризику критичного зниження або перевантаження спроможності
- 5 Уроки з евакуації закладів**
Досвід переміщення закладів для дітей, людей похилого віку та осіб з інвалідністю

Масштаб виклику для системи соціального захисту

Повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 року спричинило найбільшу в Європі з часів Другої світової війни хвилю вимушеного переміщення. Це поставило перед системою принципово нові завдання порівняно з довоєнною моделлю 2014–2022 років.

2020

рік створення
Нацсоцслужби;
територіальні органи
— з 2021 року

~ 6 млн

внутрішньо
переміщених осіб у
пікові періоди 2022
року

4.6 млн

залишаються на обліку
після часткової
стабілізації

> 6,000

вихованців і
підопічних закладів
переміщено
(евакуйовано)

Нацсоцслужба: правова основа та мандат

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення (Положення, затверджене постановою КМУ від 26.08.2020 № 783).

Державний нагляд (контроль)

за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та соціальних послуг

Дотримання прав дітей

контроль за забезпеченням прав дітей у закладах

Цільове використання коштів

контроль за коштами державного фонду соціального захисту осіб з інвалідністю

Порядок контролю/моніторингу — постанова КМУ від 06.10.2021 № 1035;
Порядок контролю за Законом «Про соціальні послуги» — постанова КМУ від 01.06.2020 № 427.

Основні напрями діяльності »

Державний контроль

за дотриманням вимог законодавства у сфері надання соціальних послуг

Моніторинг проєктів

реалізації експериментальних проєктів, оцінка виконання та результативності

Захист прав отримувачів

у т. ч. осіб у складних життєвих обставинах, які потребують додаткової підтримки

Перевірка надавачів

дотримання вимог до організації та якості надання послуг

Оцінка якості послуг

відповідність індивідуальним потребам отримувачів та стандартам

Збір та аналіз даних

узагальнення інформації, визначення проблемних питань і шляхів вирішення

Удосконалення регулювання

узагальнення практики та пропозиції до нормативно-правової бази

Міжвідомча взаємодія

Мінсоцполітики, ПФУ, ФСЗІ, НСЗУ, ОВА/КМВА, ОМС, надавачі та інші учасники

Роль Нацсоцслужби у кризовій готовності

Координація

Обмін оперативною інформацією про вільні місця; міжвідомчі наради (ОП, КМУ, урядові штаби)

Нагляд і контроль

Держконтроль/моніторинг за наданням підтримки, послуг і дотриманням прав дітей

Інспектування

Планові та позапланові заходи, моніторингові візити до закладів і надавачів

Методичне забезпечення

Рекомендації щодо моніторингу; методична підтримка учасників проєктів

Збір даних

Щотижневий моніторинг евакуації, вільних місць, сталого функціонування закладів

Навчання

Підвищення компетентності персоналу: права людини, безбар'єрність, недискримінація

Операційна підтримка

Сприяння евакуації підопічних; узагальнення потреб у гуманітарній допомозі

Управління — через розподіл функцій між суб'єктами

Мінсоцполітики · ПФУ, ФСЗІ, · НСЗУ, · ОВА/КМВА · ОМС · надавачі послуг

Шлях евакуйованої особи — від рішення до розміщення

1

Оцінка безпечності умов

Визначення безпечності перебування у закладі / громаді (Порядок № 546)

2

Підстави та рішення про евакуацію

Визначення потреби в евакуації підопічних і вихованців; ухвалення рішення

3

Місце, маршрут, фінансування

Пошук вільних місць, погодження шляхів евакуації та компенсації вартості перебування

4

Переміщення

До безпечного регіону або за кордон (евакуація дітей за кордон — за погодженням з Нацсоцслужбою)

5

Оцінка потреб → індивідуальний маршрут

Стан здоров'я, мобільність, самообслуговування → медична та/або соціальна підтримка (№ 1169)

6

Розміщення та догляд

Заклад охорони здоров'я або надавач соціальних послуг; догляд і соціальний супровід

7

Постійне проживання та послуги

Визначення подальшого місця проживання та необхідних соціальних послуг

Розподіл відповідальності між органами влади

Порядок № 546 чітко закріплює повноваження кожного рівня. Відповідальність переходить послідовно — від ухвалення рішення до забезпечення прийому та догляду.

Супровідна інформація та ведення випадку

Що супроводжує особу

Щоб уникнути повторної оцінки потреб і перерв у наданні послуг:

- Результати оцінки потреб — стан здоров'я, рівень мобільності, здатність до самообслуговування, потреба у догляді
- Індивідуальний маршрут особи, визначений за результатами оцінки
- Документи для оформлення виплат і послуг — шеринг через ЄІССС (Єдина інформаційна система соціальної сфери)
- Спрощена процедура під час воєнного стану — рішення протягом доби, мінімум документів

Ведення випадку між областями

Case management при переміщенні з однієї області до іншої:

- Соціальний менеджер, відповідальний за забезпечення та ведення випадку (Порядок, постанова КМУ від 14.01.2026 № 64)
- Безперервність послуг — механізм «гроші ходять за людиною» (№ 888): фінансування рухається за особою до обраного надавача
- Поєднання медичної та соціальної складової після евакуації — направлення до закладу ОЗ або надавача послуг (№ 1169)
- Координація подальшого супроводу до забезпечення належних умов проживання

Оцінка фактичної спроможності системи

Інструменти оцінки

- Щотижневий моніторинг тимчасового переміщення (евакуації)
- Моніторинг вільних місць у закладах і в надавачів послуг
- Моніторинг сталого функціонування: придатність приміщень, наявність укриття, пошкодження будівель
- Узагальнення потреб у гуманітарній допомозі та альтернативних джерелах енергії
- Облік планової спроможності надавачів (ліжко-місця) у проєктах

Що охоплює оцінка

Наявні місця

Кадрові ресурси

Доступність послуг

Резервне електроживлення

Транспорт і маршрути

Медикаменти

Засоби реабілітації

Ключові показники

145 → 10

закладів із вільними місцями (01.09.2022 → сьогодні)

~1 тис. → 151

вільних місць для маломобільних осіб; потреба значно перевищує наявні

1 406

планова спроможність надавачів послуги притулку (проєкт № 1169)

1 264

ліжко-місця у проєкті «гроші ходять за людиною» (№ 888)

694

ліжко-місця у двох державних санаторіях (№ 1555)

Індикатори ризику для спроможності системи

Сигнали формуються за результатами постійного моніторингу Нацсоцслужби та її територіальних органів.

Скорочення вільних місць

Зниження кількості та частки вільних місць відносно потреби, яка значно перевищує пропозицію

Незадоволена потреба в евакуації

Концентрація у прифронтових областях — Дніпропетровська, Запорізька, Сумська, Харківська

Втрата придатності приміщень

Пошкодження будівель, відсутність укриттів, зниження безпечності умов перебування

Перебої енергопостачання

Потреба в генераторах, твердопаливних котлах і паливі як сигнал ризику

Дефіцит забезпечення

Нестача продуктів харчування, медикаментів, одягу — за узагальненими потребами закладів

Перевантаження надавачів

Заповнення ліжко-місць, зростання попиту понад планову спроможність провайдерів

Уроки з евакуації закладів для вразливих категорій

1 Постійний моніторинг місць

Спроможність швидко вичерпується; потрібен резерв і оперативний облік вільних місць

2 Чіткий розподіл повноважень

Закріплені функції кожного рівня влади (Порядок № 546) прискорюють ухвалення рішень

3 Екстрені спрощені процедури

Надання життєво необхідних послуг за заявою, рішення протягом доби, мінімум документів

4 Безперервність підтримки

Індивідуальний маршрут, «гроші ходять за людиною», поєднання медичної та соціальної складової

5 Партнерства

Міжнародні організації (ПРООН, ЮНІСЕФ, МОМ, УВКБ ООН) та благодійні фонди — місця й ресурси

6 Автономність і цифрові дані

Укриття та альтернативна енергетика закладів; ЄІССС для верифікації, обміну даними та координації

Проекти підтримки ВПО за участі Нацсоцслужби

Експериментальні та спільні проекти, у яких Нацсоцслужба забезпечує контроль, моніторинг, координацію, методичну підтримку та організаційний супровід.

№ 1169 · Медсестринський догляд і притулок

№ 888 · «Гроші ходять за людиною»

№ 1555 · Розміщення у держсанаторіях

№ 40 · Малі гранти ЮНІСЕФ

№ 1285 · «Сімейна домівка»

№ 1505 · Формування життєстійкості

Проекти за участі Нацсоцслужби: огляд

№ 1169 · Медсестринський догляд і притулок	Безперервність медичної та соціальної допомоги маломобільним ВПО	Участь, моніторинг, координація	194 заклади ОЗ · 1 406 місць притулку
№ 888 · «Гроші ходять за людиною»	Стаціонарний догляд і підтримане проживання	Моніторинг і контроль	53 надавачі · 1 264 ліжко-місця
№ 1555 · Розміщення у держсанаторіях	Тимчасове розміщення й супровід ВПО у складних обставинах	Супровід, методична підтримка, моніторинг	2 підприємства · 694 ліжко-місця
№ 40 · Малі гранти ЮНІСЕФ	Соцпослуги сім'ям з дітьми та послуга раннього втручання	Контроль критеріїв і цільового використання	120 договорів
№ 1285 · «Сімейна домівка»	Сімейні форми виховання дітей-сиріт	Моніторинг прав дітей, звітність	Договори укладаються
№ 1505 · Формування життєстійкості	Психосоціальна підтримка та згуртованість громад	Моніторинг, огляд приміщень	Усі області та м. Київ

Медсестринський догляд і притулок для ВПО

Постанова КМУ від 17.09.2025 № 1169

Забезпечує безперервність допомоги евакуйованим особам, які потребують одночасно медичної та / або соціальної підтримки. Індивідуальний маршрут визначається після оцінки потреб, стану здоров'я та рівня мобільності.

1.1 · Медсестринський догляд у закладі ОЗ

- Цілодобове медичне спостереження та виконання призначень лікаря
- Реабілітаційні заходи; взаємодія із соціальними службами
- Фінансування — за механізмами Національної служби здоров'я України

194 заклади ОЗ за договорами з НСЗУ (08.06.2026)
268 осіб отримали послугу з початку 2026 року

1.2 · Соціальна послуга притулку

- Безпечне тимчасове проживання, харчування та догляд за потребами
- Соціальний супровід, сприяння у відновленні документів і виплат
- Визначення подальшого маршруту до забезпечення належних умов

41 надавач у 15 областях (01.07.2026)
1 406 місць планової спроможності

«Гроші ходять за людиною»

Постанова КМУ від 07.06.2024 № 888

Кошти спрямовуються не установі, а за конкретною особою. Отримувач самостійно обирає необхідну соціальну послугу та надавача, що відповідає його індивідуальним потребам — стаціонарний догляд або підтримане проживання.

- 1** Визначення потреби (оцінка обставин, стану здоров'я, самостійності)
- 2** Визначення виду необхідної соціальної послуги
- 3** Вибір надавача з урахуванням потреб і доступності
- 4** Укладання договорів про надання послуги
- 5** Фінансування фактично наданої соціальної послуги

Стан реалізації (20.07.2026)

53

надавачі-учасники: 33 стаціонарний догляд, 11 підтримане проживання, 9 обидві послуги

1 264

ліжко-місця: 652 стаціонарний догляд + 612 підтримане проживання

21

область реєстрації надавачів послуг
20 областей та м. Київ

50

моніторингових заходів
територіальних органів

Підтримка ВПО у державних санаторіях

Постанова КМУ від 31.12.2024 № 1555

ДНП «Трускавецький санаторій „Батьківщина“»

350 ліжко-місць

50 — стаціонарний догляд · 150
— підтримане проживання · 150
— притулок

ДНП «Миргородський санаторій „Слава“»

344 ліжко-місця

136 — підтримане проживання ·
208 — притулок

Роль Нацсоцслужби

Організаційний супровід і координація · взаємодія з Держслужбою зайнятості ·
методична підтримка · підвищення компетентності персоналу · моніторинг і
щоквартальні візити

Результати надання послуг

2025 рік

1 394 договори

I півріччя 2026

921 договір

Підтримка сімей з дітьми та дітей

Малі гранти ЮНІСЕФ

Постанова КМУ від 17.01.2025 № 40

- Конкурсні гранти надавачам будь-якої форми власності; обов'язкова безоплатність послуг для отримувачів
- Послуги: формування життєстійкості, денний догляд і супровід дітей з інвалідністю, раннє втручання, соцсупровід сімей у складних обставинах
- Роль Нацсоцслужби: контроль відповідності критеріям (№ 185), стандарту послуги та цільового використання коштів

120 договорів про забезпечення надання послуг

«Сімейна домівка»

Постанова КМУ від 01.10.2025 № 1285

- Догляд і виховання дітей-сиріт в умовах, наближених до сімейних — альтернатива інституційному догляду
- Проміжна форма для підлітків, дітей з інвалідністю та груп братів і сестер
- Роль Нацсоцслужби: моніторинг дотримання прав дітей; аналіз щомісячної звітності; звіт Фонду та Держслужбі у справах дітей

Статус: договори щодо надання послуги укладаються

Життєстійкість у територіальних громадах

Постанова КМУ від 19.11.2025 № 1505 (та № 1049)

Що забезпечує проєкт

- Підтримка психічного здоров'я, зниження стресу і тривожності
- Адаптація осіб і сімей, зокрема ВПО, до кризових ситуацій та набуття стресостійкості
- Комплексний підхід до послуг для осіб у складних життєвих обставинах і вразливих груп
- Зміцнення сімейних зв'язків та соціальної згуртованості громади

Охоплення: усі області України та м. Київ, включно з релокованими громадами

Центри життєстійкості — послуги

- Первинна консультація з кейс-менеджером і спрямування до фахівців
- Групові заняття з психологом і тренінги із самодопомоги
- Семінари з батьківських компетентностей та батьківські клуби
- Посилення волонтерства й координація ініціатив громадян

Роль Нацсоцслужби: моніторинг надання комплексної послуги та огляд приміщень учасників на відповідність вимогам

Державний контроль і моніторинг: результати 2025

Під час воєнного стану позапланові заходи здійснюються за рішенням профільного органу (наказ Мінсоцполітики від 18.08.2022 № 219). Підстави — доручення, звернення громадян і омбудсмана, моніторингові звіти щодо інтернатних закладів.

1,8 тис.

позапланових заходів по всій Україні (крім Луганської області)

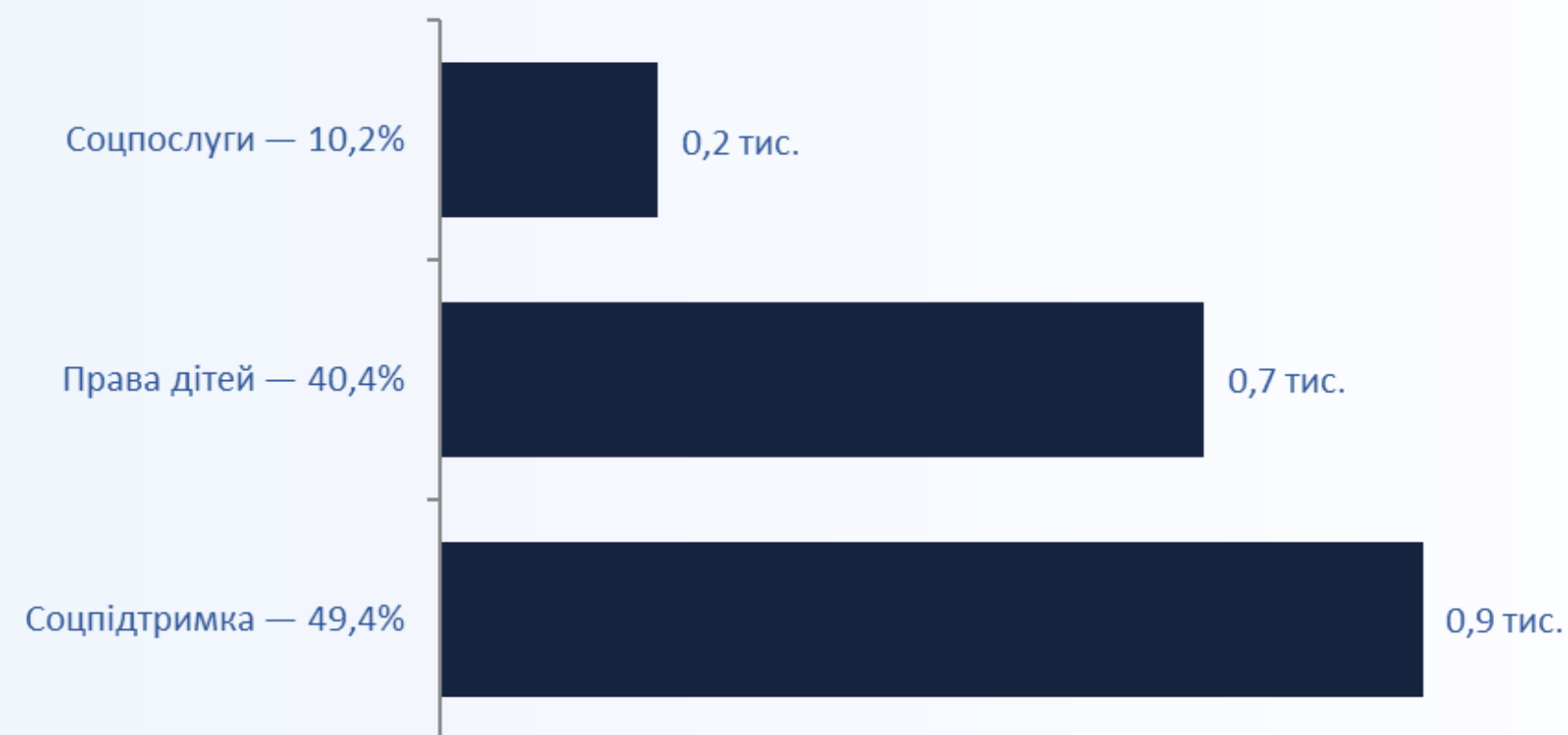
224 тис.+

особових справ перевірено спеціалістами

38 тис.

справ із виявленими порушеннями

2,8 тис. порушень у **6,6 тис.** справах отримувачів соціальних послуг. Усунення порушень — на контролі територіальних органів.

Моніторинг місць тимчасового проживання ВПО та контроль допомоги на проживання

Наглядова діяльність Нацсоцслужби за постановами КМУ № 930 та № 332.

Два напрями наглядової роботи

930

Моніторинг місць тимчасового проживання

Оцінка стану функціонування МТП, умов проживання та дотримання прав ВПО у місцях тимчасового проживання.

Проводиться територіальними органами на виконання доручень Мінсоцполітики.

Постанова КМУ від 01.09.2023 № 930

332

Контроль допомоги на проживання

Перевірка правомірності виплат допомоги, зокрема фактичного місця проживання (перебування) ВПО.

Здійснюється територіальними органами Нацсоцслужби з 01.08.2023.

Постанова КМУ від 20.03.2022 № 332

Направлення до МТП та моніторинг

Постанова КМУ від 01.09.2023 № 930

Направлення до МТП

- ВПО направляються до місць тимчасового проживання з урахуванням індивідуальних потреб та можливостей приймаючих громад
- Забезпечуються належні умови перебування та доступ до необхідних послуг
- Надаються соціальний супровід та інші види підтримки відповідно до законодавства

Моніторинг Нацсоцслужби

- На виконання доручень Мінсоцполітики проводяться моніторингові візити до МТП
- Оцінюється стан функціонування МТП, умови проживання та дотримання вимог до організації перебування
- Визначаються потреби ВПО у додатковій підтримці; забезпечується дотримання їхніх прав

Результати моніторингу МТП у 2026 році

Постанова КМУ від 01.09.2023 № 930

34

об'єкти МТП обстежено

13

областей України

Мета: оцінка умов
проживання, визначення
потреб і дотримання прав
ВПО

24.03.2026

14 об'єктів

Вінницька · Закарпатська · Івано-Франківська ·
Львівська · Рівненська · Хмельницька · Черкаська

15.05.2026

12 об'єктів

Кіровоградська · Полтавська · Рівненська ·
Тернопільська

27.05.2026

7 об'єктів

Запорізька · Київська · Тернопільська

31.07.2026

1 об'єкт

Черкаська

Перевірки фактичного місця проживання ВПО

Постанова КМУ від 20.03.2022 № 332

Повноваження та підстава

- З 01.08.2023 територіальні органи Нацсоцслужби контролюють дотримання вимог законодавства під час надання допомоги (пункт 28 Порядку)
- Контроль здійснюється, зокрема, шляхом перевірок фактичного місця проживання (перебування) ВПО
- Органи ПФУ щомісяця інформують про повернення надміру виплачених коштів отримувачами та банками (пункт 29)

Результати за червень 2026 року

1 633 перевірки фактичного місця проживання

1 304 акти про відсутність ВПО за місцем

504 особам припинено виплати — на 1,153 млн грн

Повернення надміру виплачених коштів

Станом на 01.07.2026 · млн грн

84,5

Виявлено

60,3

Повернуто

49,9

Перераховано
Мінсоцполітики

Повернення здійснено отримувачами, у примусовому порядку за рішенням суду та банками (за інформацією ПФУ).

Етап	УСЗН	ПФУ	Разом
Виявлено надміру виплачених коштів	72,75	11,75	84,5
Повернуто коштів	51,31	9,01	60,3
Перераховано на рахунок Мінсоцполітики	49,59	0,32	49,9

Наглядова робота Нацсоцслужби

- МТП (№ 930): у 2026 році обстежено 34 місця тимчасового проживання у 13 областях — оцінка умов та дотримання прав ВПО
- Допомога на проживання (№ 332): за червень 2026 проведено 1 633 перевірки фактичного місця проживання; виплати припинено 504 особам
- Повернення коштів: виявлено 84,5 млн грн надміру виплачених, з яких повернуто 60,3 млн грн

Підсумок

Готові до обміну досвідом

- Нацсоцслужба поєднує нагляд, координацію, моніторинг і операційну підтримку в єдиній системі кризового реагування
- Шлях евакуйованої особи вибудований як безперервний маршрут із веденням випадку та збереженням даних про потреби
- Портфель експериментальних і спільних проєктів забезпечує адресну підтримку ВПО — від медсестринського догляду до життєстійкості громад
- Спроможність системи оцінюється постійно; індикатори раннього попередження спираються на моніторинг у реальному часі

